

O dialogu v politiki

V zadnji številki Novega lista (z dne 5. avgusta) smo objavili pismo, ki nam ga je poslal prof. Aleš Lokar, občinski svetovalec v Trstu, izvoljen na listi Slovenske skupnosti. V pismu avtor trdi, da je naš list objavil na prvi strani dva naslova, ki »sta si med seboj tako v navzkrižju, da se že kar tepeta: prvi je uperjen proti sodelovanju laično - socialističnih strank z Listo za Trst, drugi pa govori o nujnosti dialoga tudi v politiki«. »Nezrelo se nam zdi — zaključuje avtor pisma — prejudicialno obsojati neko skupino, ki trenutno pobere relativno večino svobodno na volitvah oddanih glasov, čeprav je drugače misleča. Bistvo dialoga ni namreč razgovorjanje z enako mislečimi: saj že vnaprej vemo, kaj misli drugi, namreč isto kot jaz. Smisel dialoga — tudi v politiki — je v razgovoru z drugače mislečimi«.

Izvajanja prof. Lokarja nas naravnost silijo, da jim posvetimo nekaj več prostora, saj se dotikajo izredno pomembnih vprašanj, ki morajo biti vsakomur, kdor se bavi s politiko, zelo jasna.

Najprej bi ugotovili, da predstavniki Slovenske skupnosti — in seveda tudi zastopniki tako imenovanih laično - socialističnih strank — niso vodili le dialoga s predstavniki Liste za Trst. Smisel dialoga je predvsem spoznati mnenje in stališča sogovornika ter jih spoštovati, čeprav ni rečeno, da se z njimi strinjaš. Predstavniki Slovenske skupnosti pa so se z Listo za Trst pogovarjali o možnosti sodelovanja na ravni občinskega odbora, se pravi na ravni izvršne oblasti. To je nekaj bistveno drugačnega od dialoga, se pravi od spoznavanja mnenj in stališč sogovornikov, saj je pogovor tekkel o možnosti sporazuma o sestavi stvarnega upravnega — in torej tudi političnega — programa, ki bi ga morali podpisniki izvajati v vsakdanjem življenju. Če bi namreč predstavnik Slovenske skupnosti stopil v odbor, kjer bi bili tudi zastopniki Liste za Trst, bi to pomenilo, da soglašata skupno sprejetim upravnim programom, da pri reševanju posameznih problemov ni nobene razlike med podpisniki, da so si podpisniki povsem enotni, kar zadeva način in metodo reševanja stvarnih vprašanj, in da so vsi enako odgovorni za izvajanje programa. Vsakdo razume, da je to nekaj povsem različnega od dialoga, katerega glavni smisel sta strpnost in priznavanje pravice vsakogar do lastnega mnenja in prepričanja.

Slovenska skupnost lahko vodi dialog z Listo za Trst, ne da bi ji bilo treba z

dalje na 2. strani ■

Ne z ideologijami, ampak pametno in stvarno na Bližnjem vzhodu

Po treh mesecih je nekako zamrla »polletna vojna« v Libanonu; končala se še ni, dokler vse tuje vojske ne zapustijo libanonskih tal. Tu ne mislimo toliko na »mirovne« mednarodne sile, ki so prevzele odgovornost za mir in varnost v Zahodnem Beirutu, kot pa na izraelsko in sirska vojsko, ki potem, ko bo zadnji oborožen palestinski gverilec zapustil libanonska tla, pač nimata več kaj iskati tam. A ravno tu še tiči nevarnost novih zapletov, kot dokazuje tudi najnovejša zadeva s sestreljenim sirskega ogledniškim letalom. Sircem ne diši umik iz Libanona, katerega severni del so že smatrali skoro za anektirano ozemlje. Politično se bodo branili zapustiti Libanon, kolikor se bodo največ mogli, že iz prestižnih razlogov. A dokler se ne bodo umaknili Sirci, se gotovo ne bodo umaknili niti Izraelci. Treba bi bilo prepričati oboje, da to storijo brez novega prelivanja krvi. Nedvomno, da imajo interes na tem poleg vsega evropskega Zahoda tudi Združene države, ki so že nekako izsilile mirno evakuacijo fedainov iz zahodnega Beiruta, naj so Izraelce še tako srbele roke in naj jih je še tako mikalo, da bi »rešili« zadevo z orožjem; interes na tem pa ima tudi Sovjetska zveza in z njo vred ves evropski Vzhod.

Končno se tu čisto jasno in brez vsakega dvoma strinjajo koristi Vzhoda in

Zahoda. Sovjetska zveza bi v primeru novega izbruha vojne v Libanonu, spopada med Izraelci in Sirci, nič ne pridobila, niti politično niti vojaško, kajti tudi če bi še tako pomagala Sircem z orožjem, bi bili ti gotovo poraženi, ker se niti zdaleč ne morejo meriti z izraelsko vojsko. V par dneh bi bili Sirci vrženi iz Libanona. Če pa bi prišlo do razširitve vojne, da bi namreč posegle vanjo še druge arabske države, zanašajoč se na sovjetsko ali kako drugo pomoč, pa bi prineslo to s seboj preveliko tveganje za sprožitev tretje svetovne vojne, ki je Sovjetska zveza — o tem smo trdno prepričani — gotovo noče. Lahko bi pomenila njen konec, seveda pa tudi konec vse Evrope kot središča svetovne omike in drugega glavnega centra gospodarske moči na svetu.

Združene države pa tudi ne morejo imeti nobenega interesa na spopadu med Izraelci in Sirci, kajti nehoti bi porinilo to Sirijo in še več drugih arabskih držav, ki bi Sirijo vsaj politično podprle, še bolj na sovjetsko stran, da ne govorimo o nevarnosti tretje svetovne vojne; ta nevarnost bi povzročila val hude nevolje v zahodni Evropi proti Združenim državam, zakaj s svojim vplivom na Izrael niso preprečile spopada med njim in Sirijo.

Preostane torej le pot mirnega in pa-

dalje na 2 strani ■

Enotno, a ne samo v besedah

Kaj lahko storijo naši gospodarstveniki

Na političnih shodih in zborovanjih v okviru naše manjšine v Italiji se veliko govori o nujnosti enotnega nastopanja, posebno v zvezi s potrebo po globalni, to je celoviti manjšinski zaščiti. Pogosto je možno slišati ali brati tudi želje po večji politični strnjjenosti naše manjšine, ker bi se s tem okrepila nasproti drugim političnim faktorjem v deželi. Toda konkretno se le malo stori v tem smislu. V bistvu ostane vse pri željah in geslih, kakor da bi nam manjkalo čuta za konkretnost.

In kaže, da nam takega čuta res primanjkuje. Vse preveč smo ujeti v ideološke in abstraktno politične formule. Pri teh najbrž tudi ni mogoče začeti s kakim enotnim nastopanjem. Političnega pluralizma pa tudi ni mogoče in ga tudi nima smisla odpravljati, kajti v tem se izraža naša vitalnost. Manjšine, ki se zadovoljujejo z eno samo politično ideologijo in formulo, gotovo niso vitalne, ampak

razodevajo s tem le svoje životarjenje in skoro paničen strah za obstoj. Tako daleč pa naša manjšina, hvala Bogu, še nikakor ni.

Menimo pa, da je vendarle treba začeti uresničevati prizadevanje za večjo strnjjenost pri njenem konkretnem uveljavljanju in krepitvi. Zakaj ne bi začeli s tem na gospodarskem področju? Tudi tu ne sme iti za kake težke formule. Mislimo, da je treba le malo več iznajdljivosti, malo več novih idej, čuta za narodno skupnost in podjetnosti.

Začeli bi lahko naši denarni zavodi, ki so se zadnje desetletje krepko razvili in doživljajo ugodne čase, o čemer pričajo njihovi občni zbori in vsakoletne bilance. Nočemo posegati v njihove račune in letne obračune, a ob njih se nam vendarle poraja neka misel: zakaj so tako pasivni

B. H.

dalje na 8. strani ■

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 5. SEPTEMBRA, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 11.00 Mladinski oder: »Ptički brez gnezda« (Fran Milčinski - Matejka Maver, RO); 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Letošnje mednarodno zborovsko tekmovanje »Cesare Augusto Seghizzi« v Gorici; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10-19.00 Kulturna panorama, Zabavni program; 16.30 Hit Parade, Spored resne glasbe; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 6. SEPTEMBRA, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Na obisku pri...; 9.30 Dramatizirani roman: Lev Nikolajevič Tolstoj: »Ana Karenina«, 3. del; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Anton Foerster: Gorenjski slavček, opera v treh dejanjih; 11.40-13.00 Literarni listi, Kulturni dogodki, Letošnje mednarodno zborovsko tekmovanje »Cesare Augusto Seghizzi« v Gorici; 13.00 Poročila; 13.20 Iz studia neposredno; 14.00 Kratka poročila; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Na obisku pri...; 17.30 Romantične melodije; 18.00 Socialno vprašanje v slovenskem romanu. Avtor: Milko Renar; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 7. SEPTEMBRA, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Na obisku pri...; 9.30 Dramatizirani roman: Lev Nikolajevič Tolstoj: »Ana Karenina«, 4. del; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Johannes Brahms: Nemški rekviem za sopran, bariton, zbor in orkester, op. 45; 11.30 Literarni listi, Segajmo po zvezdah!; 13.00 Poročila; 13.20 Iz studia neposredno; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: »Mrtvo srce«; 14.40 Diskoteka; 15.30 Zapiski s potovanj; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Na obisku pri... (ponovitev); 18.00 Terje Stigen: »Pribežniki«; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 8. SEPTEMBRA, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Na obisku pri...; 9.30 Dramatizirani roman: Lev Nikolajevič Tolstoj: »Ana Karenina«, 5. del; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja: baletna glasba; 11.30 Literarni listi; 12.00 Epigram - Odras časa in razmer; 13.00 Poročila; 13.20 Iz studia neposredno; 14.00 Kratka poročila; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Na obisku pri...; Romantične melodije; 18.00 Slovenski umetniki na Montmartru; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 9. SEPTEMBRA, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Na obisku pri...; 8.30 Potpuri napevov in melodij; 9.30 Dramatizirani roman: Lev Nikolajevič Tolstoj: »Ana Karenina«, 6. del; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Komorni koncert na ploščah; 11.30 Literarni listi; 12.00 Na počitnice; 13.00 Poročila; 13.20 Iz studia neposredno; 14.00 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: »Zlata ribica«; 14.35 Diskoteka; 15.30 Zapiski s potovanj; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Na obisku pri...; 17.30 Romantične melodije; 18.00 Četrtekova srečanja; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 10. SEPTEMBRA, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Na obisku pri...; 8.30 Potpuri napevov in melodij; 9.30 Dramatizirani roman: Lev Nikolajevič Tolstoj: »Ana Karenina«, 7. del; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Simfonični koncert na ploščah; 11.30 Literarni listi; 12.00 Roža mogota, pripravila Irena Žerjal; 13.00 Poročila; 13.20-16.00 Iz studia neposredno; 14.00 Kratka poročila; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Na obisku pri...; 17.30 Romantične melodije; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 11. SEPTEMBRA, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Almanah: Videti, vedeti, vaditi - mali leksikon telesne kulture in prostega časa; 9.30 Dramatizirani roman: Lev Nikolajevič Tolstoj: »Ana Karenina«, 8. del; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Baritonist Samo Vremšak in organist Hubert Bergant v goriški stolnici 8. novembra 1980; 11.30 Literarni listi; 12.00 Magična ura; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: »Bratovščina sinjega galeba«; 15.00 Diskoteka; 15.30 Gremo v kino; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.40 Romantične melodije; 18.00 Kevin McGrath: »Poraz«, prevod Vinko Beličič, RO; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Ne z ideologijami, ampak pametno...

■ nadaljevanje s 1. strani

metnega reševanja današnjih problemov na Bližnjem vzhodu. Naglasiti je treba besedo »pametnega«. Prenehati bi morali z ideološkim in propagandnim merjenjem sil in izzivanji v Libanonu in na vsem Bližnjem vzhodu ter si začeti prizadevati, da bi rešili nerešena ozemeljska, narodnostna in politična vprašanja tako, kot zahtevajo stvarnost, pamet in morala. Zgolj medsebojne obdolžitve, obtoževanja, zmerjanje in grožnje ne zaležejo nič, to se prej ali slej izcimijo le v nove spopade z orožjem.

Ni naša časnikarska naloga, da iščemo najprimernejše rešitve za tamkajšnje probleme, kajti to je dolžnost politikov in diplomatov. Vendar si ne moremo kaj, da jih ne bi nekaj nakazali, ker nam jih narokujeta realistična presoja položaja in pamet, pa tudi zato, ker bomo vsi v Evropi prizadeti, če bi šli mimo realizma in pameti.

Obe največji sili bi glede na strinjanje svojih interesov v sedanjem trenutku na Bližnjem vzhodu enkrat za vselej zagotovili obstoj izraelske države, tudi s paktom za vojaško pomoč, če bi bil Izrael krivično napaden od arabskih držav, z namenom, da napravijo konec izraelski državi in izvedejo zagroženi genocid izraelskega ljudstva. Tako jamstvo bi Izraelce pomirilo in jih napravilo manj agresivne, obenem pa bi to pomenilo spravo med Izraelom in Sovjetsko zvezo, ki je v začetku simpatizirala z novonastalo izraelsko državo. Izraelci in arabske države bi ne imeli več vzroka za medsebojne vojne. To bi ustvarilo tudi vsaj glede enega področja na svetu boljše ozračje med Združenimi državami in Sovjetsko zvezo. To bi lahko pomenilo začetek odpravljanja nevarnosti tretje svetovne vojne in atomskega spopada.

Palestinskemu ljudstvu pa bi bilo treba zagotoviti možnost vrnitve v Cisjor-

O dialogu v politiki

■ nadaljevanje s 1. strani

njo sodelovati na ravni izvršne oblasti. Njen občinski predstavnik ima krasno priložnost, da v občinskem svetu, v raznih komisijah in tudi drugod posluša izvajanja predstavnikov Liste, skuša spoznati, kaj pravzaprav ti predstavniki hočejo, hkrati pa lahko svobodno razlaga svoja stališča, postavlja svoje predloge za reševanje posameznih problemov, nadzoruje in po potrebi kritizira delo izvršne oblasti, izpolnjuje torej vlogo, ki je v demokratičnem, pluralističnem sistemu priznana opoziciji in ki je prav tako pomembna, kot je pomembna vloga vladajoče večine.

Iz vsega tega izhaja, da mi nismo bili in nismo proti dialogu v politiki; kot svobodni ljudje in časnikarji smo skušali le navesti nekaj razlogov, ki so govorili proti sodelovanju z Listo za Trst na ravni upravnega odbora, to je na ravni izvršne oblasti. Menimo, da so nam kasnejši dogodki tudi dali prav.

danijo, ki jo ima zdaj Izrael zasedeno, in napraviti iz nje samostojno palestinsko arabsko državo, ali pa jo — s pristankom obojih, a ne z diktatom velesil — konfederativno povezati z Izraelom, kar bi seveda pomenilo njuno popolno politično neodvisnost navzven in navznoter, razen

Slovenska Skupnost - Sekcija Dolina vabi na

»NAŠ PRAZNIK«
v Zabrežcu pri Borštu

Sobota, 4. septembra: ob 17. uri odprtje kioskov; ob 20. uri ples z ansamblom Lojze Furlan.

Nedelja, 5. septembra: ob 15. uri odprtje kioskov; ob 17.30 izvajanje kulturnega programa: nastop moškega pevskega zbora »Fran Venturini« od Domja in pevskega zbora iz Bertokov pri Kopru; nastop kantavtorske skupine Lopovi; govor tajnika sekcije Sergija Mahnič in pozdravi gostov; od 20. ure dalje ples ob zvokih ansambla Lojze Furlan.

Ponedeljek, 6. septembra: ob 17. uri odprtje kioskov; od 20. ure dalje igrajo Veseli godci iz Boljunca.

Vse tri dni delujejo kioski z jedmi in domačim vinom.

prostovoljno sprejetih obveznosti za reševanje skupnih problemov.

Prenehati bi bilo treba z direktnim ali indirektnim podpiranjem palestinsko-fedajnskega terorizma, s čimer bi bila odstranjena tudi ena glavnih, če ne sploh glavna centrala terorizma na svetu. In istočasno bi bilo treba prenehati s političnim in ideološkim podpiranjem protijudovskega razpoloženja po svetu, tako na Vzhodu kot na Zahodu. Tako razpoloženje se je zadnja leta spet hudo razpaslo po vsem svetu in posebno v Evropi. Hitler bi si mel roke nad njim.

Brez tega ne bo konca spopadov na Bližnjem vzhodu in z brzdi spuščeni antisemitizem lahko pripelje tako daleč, da si danes to komaj lahko predstavljamo. To dokazujejo atentati in pokoli Judov v Franciji in drugod.

—0—

Prihodnja vrhunska konferenca neuvrščenih držav ne bo v iraški prestolnici Bagdadu, kot je bilo prvotno določeno, temveč v New Delhiju, prestolnici Indije. Koordinacijski odbor je o tem vprašanju dosegel soglasje. Bagdad ni več prišel v poštev za sedež vrhunske konference zaradi vojne med Iranom in Irakom. Obe državi pripadata taboru neuvrščenih.

V starosti 67 let je v nedeljo, 29. avgusta, umrla v Londonu znana švedska filmska igralka Ingrid Bergman. Že nekaj let je bolehal za rakom.

PISMA UREDNIŠTVU

Cenjeno uredništvo,

zaradi počitnic sem dobil s precejšnjo zamudov v roke Vašo številko z dne 29. julija. Pod naslovom »Kaj je antropologija« nepodpisan člankar na začetku pravi, da je M. Bulatović na znani prireditvi v Cankarjevem domu »očital Slovincem, da se imajo za arijce«, nekateri slovenski predstavniki pa da so mu »tedaj in pozneje v tisku odgovorili, da nikakor ni res, da bi se imeli Slovenci za arijce«. In »tako B. kot ti slovenski predstavniki so pri tem pokazali veliko nevednost, kar zadeva eno osnovnih ved o človeku, to je glede antropologije. Dokazali so, da ne znajo tistega, kar bi moral znati vsak osnovnošolec glede človeških ras. Kajti ne samo Slovenci, ampak vsi ljudje bele polti so Ariji«.

Ali je ta očitek res zaslužen? Naj kot udeleženec tistega shoda in član Jezikovnega razsodišča, ki ga je priredilo, povem, kaj je bilo v resnici govoreno. Ko je Bulatović začel polemizirati proti razsodišču, je govoril tiho in skoraj nihče ga ni razumel. Zato smo ga razsodiščniki vabili, naj pride bliže k nam, k mikrofonu, pa je rekel, da ne gre, češ »nisem arijec«. S tem je pač res mislil to, kar je razumel tudi člankar v Novem listu, pojasnjujoč njegove besede takole: »Hotel je reči, da se imajo za pripadnike neke višje rase nasproti Srbom in drugim ljudem z jugoslovanskega juga.« Neposredno je to letelo na razsodiščnike in le posploševalno bi lahko veljalo za Slovence nasploh. Da je B. uporabil besedo »arijec«, ni bilo naključje, saj je s tem namigoval na nazore nacionalsocialistov. Kot tak namig je vsak izmed nas to tudi razumel, čeprav smo vsi razsodiščniki (in pač tudi Bulatović) dobro vedeli, kdo so ariji. V tem primeru ni šlo za antropološko ustreznost izraza, rabljen je bil politično.

To bi lahko bilo jasno tudi člankarju v Novem listu. Brez potrebe nam je očital, da vemo o rasah manj od osnovnošolcev. Le zakaj bi bilo treba članek o antropologiji začeti s takim neutemeljenim očitanjem? Še posebno, ker člankar ni bil navzoč in ni mogel natanko vedeti, kaj je bilo govoreno in kaj nakazano. Koristila bi mu bila previdnost, še bolj pa strpnost, lastnost, ki jo dandanes v tisku velikokrat pogrešamo. Potrebna je celo pri pisanju o resničnih spodbujanjih in napakah. V Novem listu sem že večkrat brał ostro grajo slabega jezika, ki ga pišejo tukajšnji listi. Graja je zaslužena, a tudi v Novem listu se najde marsikaj jezikovno nepravilnega. Nezmotljiv pač ni nihče. Tako se je Novemu listu tudi zgodilo, da je (nekdo) površno prebral Družino, v kateri je bil objavljen nekakšen »zadnji pogovor« z Edvardom Kocbekom, pa ni opazil, da to ni bil pogovor, saj je sodelavec Družine le sestavil v članek razne Kocbekove izjave in misli iz zadnjih časov.

Janez Gradišnik
Ljubljana

G Janezu Gradišniku se zahvaljujemo za pojasnilo. Vendar pa z njim ni izpodbil dejstva, da na omenjenem zborovanju nihče ni pojasnil Bulatoviću, kako nesmiseln in tudi krivičen, da ne rečemo žaljiv za navzoče ali tudi za vse Slovence je bil njegov poseg z namigovanjem o arijcih, tem bolj, če je bil mišljen kot primerjava z nacisti. Moralo bi mu biti znano, koliko so Slovenci pretrpeli od nacizma, kako jih je ta preseljeval in pobijal in kakšno usodo so nacisti pripravljali slovenskemu narodu. Niti malo ne dvomimo, da je bilo med navzočimi veliko ljudi, ki točno vedo, kaj pomeni izraz »ariji«, a

zakaj se niso oglasili in tega razložili Bulatoviću? Kdor je prebral poročila v slovenskem tisku o tem, je moral dobiti vtis, da so nastopali proti njemu zelo obzirno in se mu bolj opravičevali kot kaj drugega.

Ce kdo v Novem listu kritizira slab jezik v slovenskih listih, nikakor ne izvzame Novega lista, čeprav se ta trudi, da bi pisal čim boljši jezik in je dobil glede tega že večkrat tudi od dopisnikov iz Ljubljane priznanja. Noben slovenski list ni danes imun za slabo oz. površno slovenščino. Če kdo v Novem listu kritizira bodisi časniškarski jezik bodisi kaj drugega, kar pri Slovincih ne gre tako, kot bi bilo treba, dela to v svojem imenu in ne v imenu Novega lista kot neke celote, kajti vsakdo lahko v listu tudi zavrne tako ali drugačno kritiko. List je torišče izmenjave svobodnih mnenj in upamo, da ga ravno to dela zanimivega. Je pa premajhen, da bi si lahko privoščil samo jezikovno odlično podkovane sotrudnike ali celo jezikovne lektorje. Napravimo za lepo slovenščino pač, kar moremo, in se v ta namen tudi trudimo. A svojo vlogo igra pogosto tudi naglica, kot pri vsakem listu. Hvaležni pa bomo za vsako opozorilo in prispevek o tem.

Kar zadeva tisti »pogovor« s Kocbekom, smo pač upoštevali besedo »pogovor«. Vsekakor v članku »Družine« ni bilo dovolj opozorjeno, da gre za »lepljenko« iz Kocbekovih tekstov. Obratno, vsak bravec je moral dobiti vtis, da je šlo za resničen pogovor.

To ponovno dokazuje, da je vedno potrebno jasno pisanje.

UREDNIŠTVO

—o—

ŠE NEKAJ O MEDJUGORJU IN SE KAJ

V Novem listu je pred kratkim g. Stanko Žerjal lepo poročal o dogodkih v Medjugorju. Zato smo mu tisti, ki ne moremo tja, zelo hvaležni. Ker pa so ti dogodki zgolj verskega značaja, se čudimo, da naši verski listi niso o teh vedeli povedati nič drugega, kakor samo to, da

je škof Zanič imenoval komisijo, ki bo preiskala dogajanja v Medjugorju, in obenem, da je škof svetoval vernikom, naj ne hodijo tja, dokler komisija ne bo dokončala svojega dela, in da bo delo verjetno trajalo precej časa. Komisija mora ugotoviti predvsem to, da je vse, kar je v zvezi s prikazovanjem, v skladu z verskim naukom. Jasno je torej, da mora komisija počasi naprej in rajši počakati, kakor pa se pre nagliti. Komisija mora torej počakati in ne narobe, da bi morali verniki čakati na izid preiskave. Saj brez vernikov na javnih prostorih prikazovanja ne dosežejo svojega namena. Fatima nas uči!

Ce bi svoj čas v Fatimi ljudje čakali, da najprej komisija dokonča svoje delo, bi morali čakati več kot 12 let in šele potem iti na kraj prikazovanj. In kaj bi tam videli? Verjetno bi Fatime ne imeli, saj ne bi bilo prič, ki naj bi popisale tiste dogodke.

Zakaj pa se Marija prikazuje? Gotovo ne zato, da bi se od časa do časa spomnili nanjo, ampak zato, da nam pove, kaj hoče od nas. In prav to in samo to je važno: vedeti, kaj Marija hoče od nas. Kar pa Marija v Medjugorju hoče od nas, je vse v skladu z naukom svete Cerkve, kakor smo lahko zvedeli iz poročila g. Stanka Žerjala. Zato ne moremo razumeti, da odgovorni škofje niso Marijinih želja sporočili svojim vernikom. Pri tem sem opazil, da se nekateri med nami bojijo, da izkazujemo Mariji preveč čiščenja. Je morda ta bojazen vzrok, da so pri molitvi angleškega čiščenja besedi »čiščenja Marija« nadomestili z novo besedo »zdrava«, ki ni v slovenščini pozdrav kakor zahteva olika, in ne voščilo, ker je le na pol izraženo, in to moti zbrano molitev. Sv. Frančišek Saleški pravi: »Kadar moliš, moraš misliti na to, kar besede pomenijo, in kmalu boš napredoval.« Kdor hoče spreminjati naše stare in priljubljene molitve, mora predvsem dobro poznati slovenski jezik, mora imeti določeno stopnjo bogoslovne izobrazbe in predvsem vprašati mnenje čimvečjega števila slovenskih duhovnikov po svetu, če spremembe odobravajo. Vojna se je končala in z njo tudi diktatorji; opustimo tiste metode, s katerimi so vladali svet.

S. J. — Gorica

Slovenski zgodovinski viri

Slovenski založnik Rudolf Trofenik v Münchnu je izdal pred leti v ponovnem natisu v fotografski tehniki prvo knjigo »Gradiva za zgodovino Slovencev«, ki ga je v začetku tega stoletja in sicer točno pred osemdesetimi leti zbral in izdal v petih knjigah zgodovinar prof. dr. Franc Kos s pomočjo svojega sina, tudi zgodovinarja Milka Kosa. Očitno se je čutilo tako pomanjkanje prve knjige tega gradiva v zgodovinarskih krogih in na tržišču, da je bil nujno potreben tak ponatis. Na žalost pa niso sledili ponatisi ostalih knjig gradiva, tako da imajo današnji zgodovinarji velike težave, če hočejo dobiti v roke potrebno gradivo za starejšo zgodovino slovenskega naroda. Omenjene knjige hranijo namreč samo kake večje znanstvene knjižnice. Na srečo jih ima tudi naša tržaška knjižnica.

Ravno težka dostopnost starejšega zgodovinskega gradiva je verjetno kriva, da se mlajši zgodovinarji zelo malo zanimajo za starejšo zgodovino slovenskega naroda, od naselitve v rani srednji vek, pa tudi v

poznejši srednji vek in v dobo turških vojn, kmečkih uporov, celjskih knezov in začetkov renesanse na Slovenskem ter do protestantizma. Na Tržaškem je mlajši slovenski zgodovinarski rod popolnoma nezainteresiran za starejšo slovensko zgodovino, celo za starejšo slovensko zgodovino na Tržaškem in vsem Primorskem, najbrž ne toliko zato, ker bi za starejšo zgodovino sploh ne imel čuta, ampak zato, ker ga nič ne spodbuja k temu, da bi jo proučeval. Vse zanimanje velja samo obdobju v času odpora proti fašizmu ali poitalijančevanju; torej v zvezi s političnimi boji v novejšem obdobju, medtem ko se le poredko zgodi, da bi se kdo lotil pravega zgodovinskega proučevanja. Toda pisanje o nedavni preteklosti je bolj publicistična kakor pa zgodovinarska dejavnost, posebno če zgodovinar pri svojem delu ni popolnoma svoboden in neodvisen oziroma nepristranski, ampak služi kaki politični ideologiji ali stranki.

■ dalje na 7. strani

Drugi »Dan kmetijstva«

V dolinski občini bo od 17. do 20. septembra II. dan kmetijstva. Na prireditvi, ki je že lani zabeležila prodoren uspeh, si bodo obiskovalci lahko ogledali razstavo grozdja, zelenjave, poljščin, živine, prašičev, zajcev, kokoši in ostale perutnine ter čebelarških pripomočkov. Postavljena bo tudi etnografska razstava, slikarska razstava gozdnih živali in pregled fitofarmaceutskih pripravkov.

Kmetijska zadruga in druga podjetja bodo razstavljala in prodajala sodobne kmetijske stroje, pripomočke in druga sredstva. Poseben poudarek bo seveda imelo vinarstvo z razstavo in prodajo vinske posode. V okvir prireditve spada tudi prašičji sejem, prodaja medu domačih čebelarjev in pokušnja domačega mleka.

Pripravljali odbor je posvetil veliko pozornost razpravam o raznih kmetijskih tematikah in panogah. Program prireditve obsega pester spored predavanj in okroglih miz.

Glavna tema letošnje manifestacije je namenjena prehrani. Tako bo v petek, 17. septembra, ob 20. uri okrogla miza na temo »Kmetijstvo in prehrana — zadržne oblike službe poslovanja in predelave«, na kateri bodo sodelovali predstavniki dežel F-JK in Emilia Romagna, SR Slovenije, Kraške gorske skupnosti, Kmečke zveze in Neposrednih obdelovalcev.

Naslednjega dne popoldne bo predavanje o čebelarstvu, zvečer pa o oljkah, na katerem bo sodelovalo Deželno nadzorništvo za kmetijstvo. V nedeljo zjutraj je na sporedu predavanje o živinoreji, v ponedeljek ob 18. uri pa predvajanje filmov s kmetijsko tematiko.

Prireditelj bo tudi imenoval posebne komisije, ki bodo ocenile in nagradile razstavljene pridelke domačinov.

Da bi pomen kmetijstva predočili tudi mladini, bodo šole dolinske občine in ostale pokrajine organizirale v soboto, 19.9., obisk učencev in dijakov.

Na tej nadvse zanimivi in izvirni manifestaciji bo vsakdo našel nekaj zanimivega. Na svoj račun bodo prišli ljubitelji pristne hrane in pijače, ki bo na voljo v dobro založenih kioskih, pesmi, glasbe in razvedrila (nastopili bodo pevski zbor iz Kočevja in obe občinski godbi — BREG in godba iz Ricmanj — ter ansambel ARIES).

—o—

VELIKO SREČE!

Dekliški zbor »Devin« in »Fantje izpod Grmade« želijo Vidi Legiši in Savu Ušaju veliko sreče v zakonu.

Voščilom se pridružujeta uredništvo in uprava Novega lista.

Ob zaključku tabora najmlajših članov skavtske organizacije

V jutru, 3. avgusta, je na širokem travniku pri Šobcu završalo kakor v panju: nad 240 pridnih rok se je lotilo urejevanja svojih malih brlogov, ki so nudili v naslednjih 10 dneh varno zavetišče malim volčičem in vevericam. Brlogi so se izkazali dobro urejeni — zdržali so namreč nekaj zelo krepkih nalivov jezne narave.

Takoj smo začeli z orientacijskim obohovanjem področja: vsak si je v svoj dnevnik narisal zemljevid šotorišča in okolice. Ta zemljevid je doživljal vsak dan nove izpopolnitve, porojene iz nenavadnih srečanj z različnimi živalmi, cveticami, rastlinami, šumi in nočnimi glasovi ..., vse v kolikor ni postal izraz osebnega opazovanja in doživljanja vsakega posameznega volčiča ali veverice. Razen zemljevida je vsakdo vodil tudi svoj dnevnik v katerem so se nabirala spoznanja, vtisi, občutki ob življenju in raziskovanje notranjega in zunanjega sveta.

Zaradi velikega števila udeležencev smo se razdelili v dva tabora, saj je bil prostor, ki smo ga imeli na razpolago, zelo velik. Postavili smo zato tudi 2 jambora; ob enem je začela nastajati celo sončna ura — elementi številčnice sončne ure so bili jamborčki posameznih šestoric.

Ob večerih smo se zbirali ob tabornem ognju, kjer so se poleg isker svetlikale tudi domisljice in skeči veveric, volčičev, roverjev in popotnic. Vezna nit večerov je bilo pripovedovanje zgodbe o Mowgliju, ki je skupaj s pesmijo pospremila naše malčke v sanjski svet. Zgodba o Mowgliju je bila gibalo celotnega tabornega delovanja: dva tabora smo npr. poimenovali po glavnima junakoma in sicer po medvedu Balooju in panteri Bagheeri. Volčiči in veverice pa so se navduševali v učenju spretnosti, ljubezni do narave, v odkrivanju njenih skrivnosti, v dajanju imen dotlej neznanim pojavom.

Ko je bila narava radodarna z lepim vremenom, smo se peš napotili na krajše in daljše izlete: obiskali smo rojstno hišo našega vedno živega pesnika Prešerna in čebelarški muzej v Radovljici. Blejski Vindgart pa si je zaslužil sam celoten dan: korak za korakom smo odkrivali vedno nove prizore čudovito sveže in kristalno čiste narave — bisere gorenjskih sotesk.

Z veseljem smo sprejeli v našo sredo tudi otroka iz Beneške Slovenije, ki nas je obogatil in razširil naše prijateljstvo s pomembnim delom zamejske Slovenije.

Nedeljska maša je bila izraz otroške duše, njihove iznajdljivosti in ustvarjal-

nosti. Marsikoga so v živo zadeli pronicljivo uprizorjeni odlomki iz sv. pisma, sproščeno in s srcem zapete pesmi, prošnje za mir in ljubezen v svetu — seveda tudi te uprizorjene — zahvala po obhajilu ob pristnih risbah in pesmi ... Številni starši in prijatelji, ki so prisostvovali tej jutranji maši, so po razigranem tabornem ognju odhajali domov s toplo mislijo v srcu, veseli ob pogledu na sproščenost svojih otrok in na prijateljsko vzdušje, ki se je tako močno okrepilo med otroki in voditelji.

Skofov obisk je bil prijetno presenečenje. Svoje misli je posredoval s svojim obogatenim slovenskim besednim zakladom.

Naši malčki so se z navdušenjem sprejemali s prvobitno naravo: sami so si urejevali zavetišča, na postavljenih ognjiščih so si sami pripravljali opoldanski obrok ter se urili v pionieristiki in orientaciji. Pomislili so tudi na živali in jim pripravili jasli.

Zelo prijeten kraj v taboru je bila kuhinja, kjer so nas vedno sprejemale na-

dalje na 7. strani ■

—o—

NAGRADA »DOBROTE IN ČLOVEČANSKE SOLIDARNOSTI« V DEVINU

Na dvorišču devinskega grada je bila v ponedeljek, 30. avgusta, prireditev ob podelitvi nagrade »Dobrote in človečanske solidarnosti — Devinski grad 82«.

Devinski princ Thurn und Taxis, ki je pobudnik te nagrade — letos jo podeljujejo devetih — je v uvodnih besedah poudaril vrednote pomoči bližnjemu in skupnosti. Razvil je misel, da so prav te vrednote temeljnega pomena za sožitje med ljudmi in narodi, in zaželel, da bi se vsi zgedovali po nagrajencih.

Letošnjo nagrado so prejeli trije posamezniki za svoja dejanja človečanske solidarnosti in požrtvovalnosti pri delu za skupnost. Nagrajeno pa je bilo tudi Slovensko kulturno društvo »Igo Gruden« iz Nabrežine, ki je že dvakrat priredilo dnevno kolonijo za otroke devinsko-nabrežinske občine.

Po nagraditvi je spregovoril devinsko-nabrežinski župan Škerk, ki se je v slovenščini in italijanščini najprej zahvalil devinskemu princu za to pobudo, in nagrado, ki so jo doslej podelili skoraj petdesetim občanom. Zaželel pa je, da bi ta nagrada bila priložnost, da bi se njeno sporočilo razvilo v korist dobrote, pomoči in razumevanju med ljudmi.

Sledil je kulturni program, v okviru katerega sta nastopila Dekliški zbor »Devin« in tamburaški ansambel »Giuseppe Verdi« iz Tržiča. Dekleta iz Devina so pod vodstvom dirigenta Hermana Antoniča zaplele izbor devetih pesmi, pele so dela italijanskih polifonskih mojstrov in slovenske ljudske in umetne pesmi. Tamburaški ansambel pa je pod taktirko Valerija Angelinija zaigral nekaj skladb klasičnih in sodobnih skladateljev.

Romarski izlet v Rim

V nedeljo, 10. oktobra, bo v Rimu proglasen za svetnika znani poljski duhovnik Maksimilijan Kolbe, žrtev nacistov med zadnjo vojno. Za to kanonizacijo vlada veliko zanimanje; v Rimu so že več mesecev rezervirani vsi romarski domovi in hoteli. Prav zato komaj sedaj objavljamo naše romanje, ker smo v zadnjem času le našli prenočišče in to samo za 50 oseb.

Naše potovanje bo trajalo od sobote, 9., do torka, 12. oktobra. Obiskali bomo tudi Monte Cassino in Assisi. Stroški za vožnjo in vso oskrbo 180.000 lir. Vpisovanje in informacije samo v knjigarni Fortunato, ul. Paganini 2, tel. 60542.

Ker je pater Kolbe največji apostol bratske ljubezni naših časov in ker je novi slovanski svetnik.

»Seghizzi« - praznik petja

V Gorici se je začela zborovska manifestacija, ki vsako leto privablja veliko ljubiteljev zborovskega petja. Prisotni so tudi strokovnjaki, ki se ne zanimajo samo za tekmovalne zborove z vsega sveta, ampak se vneto udeležujejo tudi vsakoletnega začetnega seminarja za zborovodje in glasbenike. Letos so seminarju dali naslov »Današnja vloga zborovodje«. Seminar bo v občinski sejni dvorani, vodil ga bo prof. Luciano Chailly, razpravljali pa bodo o filoloških in glasbenih sposobnostih, ki bi jih moral imeti vsak zborovodja. Del raz-

ga petja pa težko pričakujejo koncertni del te pevske manifestacije. Organizatorji napovedujejo letos prav posebno zanimive pevske zborove, ki prihajajo celo iz Angole in Japonske. Po napovedih naj bi največ obetal zbor, ki bo na letošnje 21. tekmovalje Seghizzi prišel iz Norveške. Tudi o drugih zborih gre glas, da so zares vrhunski. Nekoliko bolj kvalitetno petje se obeta tudi v moških kategorijah, kjer bomo lahko poslušali tudi moški zbor »Smetana« iz Prage. V petju sodobnih skladb pa naj bi še posebno zvenel zbor iz Zahodne Nemčije, ki je prav pred kratkim dosegel prvo mesto na tekmovalju v domovini.

Letos bomo spet slišali slovenski zbor. To je dekliški zbor »Heribert Svetel« iz Maribora. Zbor sestavljajo gojenke šole za glasbeno in baletno izobraževanje in je pod vodstvom svojega pevovodje prof. Ivana Vrbančiča dosegel letos prvo mesto na zborovskem tekmovalju v Celju. Zbor je dosegel prvo mesto tudi v mednarodni konkurenci in med zbori glasbenih šol Jugoslavije.

Na žalost pa moramo tudi zabeležiti, da se letošnjega tekmovalja Seghizzi v Gorici ne bo udeležil noben zamejski zbor, čeprav je bil napovedan nastop nabrežinskega dekliškega zbora »Igo Gruden«, ki je v letošnjem letu pokazal lepe uspehe na tekmovalju v Mariboru in na številnih nastopih. Ne poznamo razlogov, zaradi katerih je zbor odpovedal svojo prisotnost na tekmovalju v Gorici. Mislimo pa, da je to velika škoda za vse nas. Naši zborovodje in pevci bi se morali zavedati, da bi ta ali drugi slovenski zbor moral nastopiti na tej pevski manifestaciji. Tudi če so možnosti za uvrščanje zelo majhne, bi to ne smelo igrati vloge. Vsi poznamo razmere, v katerih deluje večina naših zborov. Prisotnost na tekmovalju Seghizzi pa bi gotovo bila tudi spodbuda za boljše petje in za dokaz naše prisotnosti v Italiji.

Ob drugi obletnici podpisa sporazuma med poljsko vlado in sindikatom Solidarnost so nastali v mnogih poljskih mestih hudi neredi. Ponekod je policija streljala na demonstrante; medtem ko pišemo, še ni znano natančno število žrtev.

Drugi mladinski raziskovalni tabor

V ponedeljek, 30. avgusta, se je pričel 2. mladinski raziskovalni tabor, ki ga prirejajo Slovenski raziskovalni inštitut, Narodna in študijska knjižnica in Društvo slovenskih naravoslovcev in tehnikov. Letošnji tabor se odvija na območju občine Doberdob, trajal pa bo 13 dni in obsegal pet delovnih skupin:

SOCIOLOŠKO, ki se ukvarja s splošnim družbenim razvojem občine s posebnim poudarkom na problematiko mladih;

ZGODOVINSKO, ki se navezuje na isto problematiko, a s posebnim poudarkom na obdobje NOB;

ZEMLJEPISNO, ki ugotavlja spremembe v izrabi tal: vzroke in posledice;

XVII. ŠTUDIJSKI DNEVI DSI - TRST, 3/4/5 septembra 82 PETERLINOVA DVORANA, TRST, Donizettijeva ulica 3

Peček, 3. septembra 1982

Ob 17.30: Predstavitve sodelujočih na letošnji Dragi zastopnikom javnih občil in javnosti.

Ob 18.00: predavanje: 35 LET POLITIČNIH IN PRAVNIH BOJEV SLOVENCEV V ITALIJI.

**PARK FINŽGARJEVEGA DOMA,
OPČINE, Narodna ulica 89**

Sobota, 4. septembra 1982

Ob 16.30: SLOVESNA OTVORITEV.

Po otvoritvi predavanje: MARKSIZEM KOT DRUŽBENA TEORIJA IN IDEOLOGIJA.

Nedelja, 5. septembra 1982

Ob 10.30: predavanje: MIT REVOLUCIJE V DELU DANAŠNJE TELOGIJE.

Ob 16.00: predavanje: DUHOVNI TOKOVI V DANAŠNJI EVROPI.

Po predavanju diskusija, sklep, družabnost.
NB: Zmerom je mišljena legalna ura.

ETNOGRAFSKO, ki zbira gradivo o spremembah v načinu življenja ob opuščanju intenzivnega kmetijstva, ter

NARAVOSLOVNO, ki inventarizira krajinske posebnosti s poudarkom na vegetaciji značilnih kraških pojavov.

Organizacijski sedež mladinskega raziskovalnega tabora je v Slovenskem dijaškem domu »Simon Gregorčič« v Gorici, ul. Montesanto 84.

—o—

Vse kaže, da so rdeče brigade zdaj vzele na piko vojake. Dokaz za to je zadnji napad na vojaško vozilo v Salerno. Brigadisti so vojake razorožili, v spopadu s policijsko obhodnico pa sta nato bila ubita dva policijska agenta. V pristojnih poslanskih komisijah je nastala polemika, saj nekateri parlamentarci trdijo, da se vojaki sploh ne znajo in ne morejo braniti pred zločinci, ker je njihovo vežbanje skrajno pomanjkljivo.

POTOVANJE

v Dalmacijo, Hercegovino, Bosno z obiskom Medjugorja in Kòzare je prenešeno na čas od 13. septembra zjutraj do 17. septembra zvečer in cena bo pri številu 23 doslej priglasenih 258.000 lir, pri več kot 32 potnikih 246.000 lir in pri več kot 40 osebah 230.000 lir. Nadaljnje prijave po telefonu v Gorici št. 34134 in v Trstu št. 752921 do 7. septembra zjutraj.

prave pa bodo posvetili tudi pevski tehniki in nujnosti, da se mora vsak zborovodja prilagoditi okolju, v katerem deluje in upoštevati družbene in kulturne značilnosti svojih pevcev in okolja, v katerem zbor deluje.

Tema letošnjega seminarja je prav gotovo zelo zanimiva. Še posebno bi utegnili zanimati naše zborovodje, ki nedvomno delujejo v prav posebnih razmerah, saj je petje pri Slovencih, ki živimo v Italiji, ne samo kulturna in glasbena, ampak tudi pomembna narodnoobrambna dejavnost, ki ima svoje dolge tradicije v preteklih časih. Na žalost pa je za mnoge naše pevovodje, ki so velikokrat sami zaposleni in nepoklicni glasbeniki, jutranja ura, ob kateri se seminar začne, neprimeren, da bi se ga udeležili. Potrebno bi zato bilo, da bi organizatorji poskrbeli za brošuro, v kateri bi objavili zaključke, predloge in nasvete seminarja.

Če je seminar zanimiv predvsem za zborovodje in glasbenike, ljubitelji lepe-

Vstop v stalež vzgojiteljic, učiteljev in neučnega osebja

Sindikata slovenske šole — tajništvo Gorica — opozarja šolnike in neučno osebje, da je ministrstvo za javno šolstvo, na osnovi zakona št. 270 z dne 20. 5. 82, z odredbo št. 215 in 4015, izdalo navodila za vstop v stalež. V poštev pridejo vrtarice, učiteljice in neučno osebje, ki je bilo v službi v obdobju 1975-81. Ker so pogoji za vstop v stalež precej različni glede na status posameznikov, Sindikat opozarja zainteresirane, naj si ogledajo navedeni ministrski okrožnici št. 215 z dne 15. 7. 1982 in št. 4015 z dne 22. 7. 1982, ki sta na razpolago na Šolskem skrbništvu in na ravnateljstvih.

Na osnovi omenjenega zakona št. 270 bo prišlo v stalež tudi neučno osebje (tajniki, tajniški pomočniki in postrežniki) in jim bo službeno mesto nakazano v času od 10. septembra t.l. dalje. Sezname razpoložljivih mest so na ogled na Šolskem skrbništvu in na Tehničnem zavodu »E. Fermi« v Gorici.

Obenem Sindikat sporoča šolnikom, ki nimajo študijskega naslova, naj, na osnovi čl. 26 ministrske odredbe z dne 22. 7. 1982, vložijo prošnjo na Šolsko skrbništvo, in sicer za vključitev v posebne lestvice (Elenchi specialni), ki bodo imele dveletno veljavo.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Izreden odmev na »Glas Korotana«

Jubilejna številka glasila visokošolskega doma »Korotan« na Dunaju, izšla za 15-letnico obstoja, je med slovenskimi ljudmi doma in v svetu vzbudila veliko pozornost. Posvečena je v bistvu grboslovju (heraldiki) tj. tistemu zgodovinskemu področju, ki je na Slovenskem danes povsem zanemarjeno. Po 66 letih je to prva slovenska publikacija o grboslovju, ki prinaša povsem nove poglede na zgodovino Slovencev v zgodnjem in poznem srednjem veku.

Odkritje, da je prva slovenska država Karantanija imela svoj lastni bojni znak, iz katerega je nastal karantanski grb, pa vloga in simbol, katerega je predstavljal znameniti slovenski klobuk, s katerim so ustoličevali karantanske kneze oz. koroške vojvode, je slovenska javnost doma in v svetu sprejela z navdušenjem.

Sicer navaja že znani slovenski zgodovinar dr. Josip Mal, da je imela Karantanija v okviru cesarstva svojo lastno vojsko, ki je pod vodstvom svojega vojvode šla na bojno polje, tako kakor vojske drugih vojvodin. Zgodovinpisci pa se doslej niso posvetili iskanju bojnega znaka, ki ga je karantanska vojska imela. (J. Mal, Die Eigenart des karantanischen Herzogtums — Südostforschungen, München 1961, str. 38). Ta bojni znak je bil črni panter, kasneje grb Koroške ter njene karantanske krajine (Stajerske), upodobljen prvič na pečatu iz leta 1160, torej prav na začetku dobe, ko iz prvotnih bojnih znakov nastajajo grbi.

Simbolika karantanskega ustoličevanja pa je bila tako izredna in značilna, da je vladar avstrijskih in karantanskih dežel še leta 1359, ko je dal izdelati grbe vseh svojih pokrajin, vnesel v grb Slovenske krajine (Dolenjske) podobo karantanskega klobuka, torej nekaj najbolj značilno slovenskega za pokrajino, ki se je že po naslovu imenovala »slovenska«.

Razumljivo, da so ta odkritja, ki postavljajo na glavo dosedanje šolske trditve o suženjskem slovenstvu, čigar pojmovanje so tuje ideologije vcepile v zavest slovenskih ljudi, vzbudila med slovenskim izobraženstvom navdušenje. Navajamo le nekaj mnenj, ki so prispela na uredništvo Glasa oz. bila objavljena v slovenskih listih.

Ljubljanski katoliški tednik »Družina« je sredi letošnjega maja objavil oceno Glasa in pohvalno omenil nove poglede na zgodovino Slovencev.

Univ. profesor iz Ljubljane je uredništvu v dveh obširnih pismih izrazil svoje priznanje. Gre za ugledno ime na področju slovenskega zgodovinskega.

Podobno navdušeno se je izrazil tudi drugi univ. profesor, priznani slovenski narodoslovec iz Ljubljane.

Primarij bolnišnice je zapisal: »Vidim, da so zgodovinski članki pisani moderno in zgodovinsko realnejše, ne po starih predlogih — in tako je prav.«

Dekaj s Primorske: »Lepo se zahvalim za „Glas Korotana“. Presenečenje! Čestitam.«

Župnik s Koroške: »Prejel sem „Glas Korotana“, ličen po opremi, predvsem pa natrpan z novimi odkritji, o katerih se mi ni niti sanjalo.«

Slovenka iz Špitala na Dravi: »Bog daj, da bi bilo, če že ne doma, vsaj v zamejstvu začetek iskanja resnične zgodovine.«

Univ. prof. iz Ljubljane: »Z zanimanjem sem prebral zanimive članke in pozdravljam Vašo zamisel za ustanovitev sklada.«

Ravnatelj koroške knjižnice iz Raven: »... za gradivo naše zgodovinske zbirke, ki si je brez publikacije, kakršno ste nam poslali, ne moremo predstavljati.«

Duhovnik iz Francije: »Izbrali ste izvirno in zanimanje vzbujajočo struno.«

Profesor iz Avstralije: »Prijetno ste me presenetili. „Glas Korotana“ sem pokazal že drugim. Se bom še javil.«

Profesorica iz Švice: »Tisto o klobuku in panterju je res interesantno. „Glas Korotana“ prinaša tako zanimive članke, da si lahko obetamo še več tako strokovnih razprav.«

Ugledna pesnica na Koroškem: »Vsebinska „Glas Korotana“ je seveda zelo zanimiva. Le škoda, da o naših narodnih zgodovinskih znamenjih naše ljudstvo ni seznanjeno. Zakrili so jih zlonamerni podatki sovražnikov ljudstva.«

Eden izmed glavnih kulturnikov med gradiščanskimi Hrvati: »Čestitam za veliko delo. Že ime „Korotana“ je celi program. Zdaj pa ste ustanovili tudi sklad... Narod, ki ne pozna svoje zgodovine, nima bodočnosti. Članke sem prečital z velikim zanimanjem. Našel sem tudi pomen izraza „Rakusko“.

Sodoben slovenski pisatelj: »Izjemen je esej ... o klobuku. Zelo pa me je presenetil Vaš razpis o skladu. Mislim, da je vse, kar pišete v zvezi s tem, vredno znanstvene pozornosti.«

Znani slovenski narodoslovec v ZDA se je, četudi z nekaj pomisleki, izredno pohvalno izrazil.

O Glasu je poročal, nadalje, tudi list »Slovenska država« v Kanadi. »Glas Korotana« je pohvalno omenil najuglednejši slovenski izvedenec na področju slovenskih književnosti. Številna pisma iz Slovenije od oseb, ki želijo izvode Glasa, nekatera med njimi s pripombo: »... pa bomo učili naše otroke zgodovino po „Glasu Korotana“...« Znani slovenski heraldik v Braziliji je mnenja, da bi moral Glas postati zbornik, saj je že v prejšnji številki objavil študijo o sv. Modestu izpod peresa prof. dr. E. Körnerja (v nemščini), ki pomeni prav tako prelomnico v obravnavanju pokristijanjevanja Karantanije.

Nekaj povzetkov iz številnih pisem, ki kažejo, da je slovenska javnost razumela nujnost razčiščenja pojmov o slovenski zgodovini. V uvodniku Glasa je izraženo priznanje dosedanemu delu slovenskih zgodovinarjev. Slovenci pa ne smemo ostati na tem, kar se je v preteklosti ugotovilo, pač pa je treba iskati ustreznih primerjav, pravilnejših razlag, razčiščevati polresnice, ki bistveno spremenijo pojme o Slovincih v zgodovini.

Na vprašanje: »Kaj je moderno?, odgovarja sodobna metodologija z ugotovitvijo, ki nas skorajda preseneti:

Biti moderen, ne pomeni, da se ljudje oblačijo po zadnjih krikih mode ali da posnemajo senzacije in ponavljajo stare dogme. Biti moderen pomeni, biti odprt za nova spoznanja.

ODRAZ PREOZKEGA KROGA?

Izšla je četrta letošnja številka revije Znamenje, ki jo ureja kot glavni urednik Rafko Vodeb, kot odgovorni urednik pa je podpisan France Vodnik.

Tudi za to številko je napisal uvodnik Vekoslav Grmič in sicer pod naslovom »Aggiornamento« 2. vatikanskega cerkvenega zbora. Avtor naglašja, da je dal papež Janez XXIII. takoj v začetku cerkenemu zboru pastoralno usmeritev. »Odprl je okna v svet in poudaril pomen „aggiornamenta“, kar pomeni isto kot „posodobljanje“. Cerkev naj bi dobila tisto podobo, ki je potrebna, da bo mogla kljub še tako spremenjenim razmeram odrešenijsko delovati v svetu.« Avtor se na koncu sprašuje, če je pokazala Cerkev v Sloveniji poslušaj za tak poziv k posodobljanju. Po Grmičevem »gre namreč za posodobljanje Cerkve glede na razmere, ki jih je prinesla socialistična družbena ureditev«. Zdi se mu, da ni pokazala dovolj take pripravljenosti.

Janez Blažič objavlja ciklus pesmi pod naslovom »Pesmi v futuro« (II). Pesmi — ki jih je pet — so religiozno-simbolične in fantastične vsebine, kot npr. pesem »Riba Faronika«:

*Končno se nam bo posrečilo:
na nabuhlem črnem oblaku
bomo prepeljali
v Tiho dolino
Karakorum
Zelena drevesa,
ne odhajajte na Atlantido
Riba Faronika,
ne udari s svojim repom.
Glejte, Clovek!*

Jože Rajhman je napisal za to številko »Znamenja« teološko-filozofsko razpravo »Slovo od „tega“ sveta«, »o zapletenosti sožitja sveta in Cerkev«. Jurij Zalokar v krajšem članku (dve strani in pol) piše o »Koroških perspektivah«. V njem pravi med drugim: »Koroška in z njo vse slovensko zamejstvo je le eden od številnih primerov družbene konfliktnosti zaradi razlik med večino in manjšino oziroma zaradi razlik med vladajočimi in vladanimi. Takih primerov je povsod po svetu vse polno. Ponekod so posledice še veliko bolj tragične. Kjerkoli se tako dogaja, spregovorita nasilje in strah. V človeku zaredita najslabše. Taki konflikti uničujejo značaj vsakega posameznika, ki jim podleže. So kottišča množičnega npravnstvenega zastrupljanja.« Avtor morda premalo upošteva nujnost konfliktov v svobodnih družbah, saj so ravno konflikti izraz svobode, čeprav seveda ne najboljši izraz. Se hujske kot konflikti med vladajočimi in vladanimi je namreč to, da vladajoči onemogočijo s svojim nasiljem konflikt ali pa ga tajijo in gluho dušijo ter prikazujejo položaj vladanih kot idealno družbeno rešitev.

Revija prinaša tudi obširen povzetek iz Kocbekove knjige »Listina«, namreč odlomke, kjer piše Kocbek o duhovnikih. To je že nadaljevanje tega ponatiskovanja, pod naslovom »Zrcalce, zrcalce...« Omogoča nam boljši pregled o Kocbekovem odnosu do duhovnikov med vojno. Marijan Breclj pa nadaljuje objavo pisem, ki jih je pisal urednik revije »Dom in svet« France Koblar pisatelju Bevku kot sodelavcu revije. Čeprav se naslov glasi »Bevk in dominsvetovski krog«, pa nam Koblarjeva pisma osvetljuje

Sodobno kmetijstvo

Varstvo v septembru

Prvi teden je čas za zadnje škropljenje jablan in hrušk, katerega pa bodo opravili le sadjarji, ki so že med letom škropili vsaj 7 ali 8 krat. Proti škrlupu je priporočljivo škropiti zato, ker s tem plodove obvarujemo pred napadom skladišnega škrlupa, ki se pokaže v obliki temnih peg, zlasti v vlažnih skladiščih. Uporabimo 0,25% ortocid (¼ kg na 100 l vode) ali 0,2% ortoflan (20 dkg na 100 l) ali 0,1% benlate. Če uporabimo le katero od omenjenih sredstev, smemo škropiti še teden pred obiranjem ali uživanjem, kajti ta sredstva niso škodljiva za zdravje. Če pa hočemo razen glivične bolezni zatirati tudi živalske, kot je ameriški kapar, je skrajni rok za škropljenje tri tedne pred obiranjem. Za zatiranje škodljivcev vzamemo 0,1% ultracid (10 dkg na 100 litrov vode) ali 0,25% diazinom (¼ l na 100 l vode). Ultracid obenem uniči tudi zvrtače.

Gnilo sadje ne spada v kompostni kup, pač pa ga moramo zbrati v kadi, preliti z bakrenim škropivom in šele nato odložiti v kompost. Proti sadni gnilobi se borimo tako, da skrbimo za zračne krone, kajti klice prodrejo v plod le skozi ranice, ki nastanejo od drgnjenja ali osnih vbodov. Ose lovimo z vabami. V steklenice s širokim vratom nalijemo do polovice kako sladkorno raztopino (vodo in sladkor, ostanke kompota, neprevrel jabolčnik) in jih obesimo v sadovnjaku. Raztopina začne vreti in privabi z vonjem ose, ki zlezajo v steklenico, ven pa ne morejo in se utope. Vabe je treba obnavljati. Kjer je nevarnost gnilobe velika, je priporočljivo škropiti v štirinajstdnevnih presledkih do obiranja sadja.

Morda smo spomladi spregledali na deblih sadnega drevja kake razpoke od mraza, morda so nastale poleti od vročine, toče, ljudi, živali. Lahko so na večjih reznih ploskvah pri pomlajevanju ali obrezovanju nastale trohnobe. Vsa mesta, odkoder smo izrezali gnilobo, temeljito premažemo s cepilnim voskom. Tako preprečimo jesenski in zimski vlagi prodor v nezadostno zavarovane rane, kar povzroči trohnobo lesa.

Če odpadlo listje ni preveč okuženo, ga grabimo na kompost, sicer pa ga sežgemo.

Paradižnik je septembra nujno škropiti proti krompirjevi plesni. V ta namen uporabimo bakrene pripravke, apno, cuprablan 2 ali ortocid. Če ne škropimo, bodo plodovi porjaveli ali otrdeli. Na listih se ta plesen redkeje pojavlja. Zato velja pozornost plodovom. Za oroševanje dodajmo pripravek sandovit ali vlažilo riedel 1 odst.

Posebno pozornost posvetimo varstvu vrtnic, ker se v tem času zaradi vlažnosti uspešneje širi črna listna pegavost, zaradi katere listje skoraj v celoti odpade in take vrtnice v naslednjem letu slabo cvetijo. Pepelasta plesen, sesajoče žuželke in rja tudi napadajo. Zato škropimo z mešanico ortocida (2,5 dkg na 10 l vode), poldrugo žlico karatana na 10 litrov vode in poldrugo žlico metasytoksa na 10 l vode. Gladiole je treba škropiti še enkrat v začetku meseca, in sicer z ortocidom in etiolom. Sredi meseca bo čas za spravilo gladiol; gomolje je treba razprostrti na široko, da se dobro presušijo, saj so slabo presušeni močno podvrženi boleznim, listje in ostanke gladiol ne smemo odlagati v kompost, ampak sežgati.

Z. T.

—o—

S TRŽAŠKEGA

OB ZAKLJUČKU TABORA NAJMLAJŠIH ČLANOV SKAVTSKE ORGANIZACIJE

■ nadaljevanje s 4. strani

smejane kuharice; morda je tudi njihovo veselje vplivalo na to, da so otroci radi jedli tudi takšne stvari, ki jim običajno v mamini kuhinji ne dišijo.

Ob najbolj vročih urah smo se ohlajali v bližnjem umetnem jezeru v Šobcu, kjer so se otroci še posebno zabavali.

Kar prekmalu je prišel zadnji dan. Vrnili smo se polni nove ljubezni do lepote naše slovenske zemlje — toliko lepega smo se naužili.

—o—

PRISRČNE ČESTITKE!

V četrtek, 2. t.m., sta se poročila v Devinu Vida Legiša in Savo Ušaj. Novoporočencema iskreno čestita devinsko-nabrežinska sekcija Slovenske skupnosti.

Slovenski zgodovinski viri

■ nadaljevanje s 3. strani

Proti takšnemu izrojevanju zgodovinskega pisarja v publicistiko bi lahko učinkovito nastopili le, če bi napravili starejše zgodovinske vire prav tako dostopne mladim zgodovinarjem, kakor so letniki raznih političnih listov in revij v naših knjižnicah. Zato bi napravila res zaslužno delo kaka slovenska založba, ki bi izdala Zgodovinsko gradivo obeh Kosov v novi izdaji z izboljšano slovenščino in točnejšimi prevodi. Posebno Franc Kos starejši je namreč poleg vseh svojih zaslug precej grešil s tem, da je pisal zelo slabo slovenščino,

pomešano z mnogimi hrvaškimi besedami, in tudi njegovi viri latinsko in grško pisanih izvornih dokumentov so zelo približni, samovoljno skrajšani ali celo nehote popačeni, ker je bil preveč pod vplivom raznih tujih zgodovinarjev.

Nova izdaja starih zgodovinskih virov bi gotovo dala nov zagon študiju starejše slovenske zgodovine in bi pomagala odpraviti razna kriva in tendenčna tolmačenja naše davne zgodovine, npr. da se je »konstitutiral« slovenski narod šele s Trubarjevimi ali Dalmatinovimi prevodi cerkvenih knjig.

Odraz preozkega kroga?

■ nadaljevanje s 6. strani

jejo seveda veliko bolj njegovo lastna tako diskretno osebnost kot pa Bevka oziroma njegovo delo.

Revija prinaša poleg tega še dolgo razpravo Ericha Fromma »Individualni in družbeni narcizem« v prevodu Jankota Bohaka in krajši spis o Bertoltu Brechtu pod naslovom »Kritiki religije od razsvetljenstva do danes«. Sledijo še rubrike »Zapisi«, »Razmišljanja«, »Odmevi« in »Med knjigami in revijami«, ki so zanimive. V tej zadnji najdemo tudi poročilo o knjigi Z. Roterja in M. Kerševana o religioznosti oz. nereligioznosti v Sloveniji in je izšla nedavno pri založbi Obzorja v Mariboru.

Reviji ni mogoče odrekati kvalitete in odprtosti svetu, vendar se zdi odraz preozkega in v bistvu vedno istega kroga sodelavcev. Zeleti bi bilo, da razširi svoj spektrum problemov in pritegne še nove ljudi, ki bi ji dali več vsebinske raznolikosti in pestrosti.

—o—

Iz Goriške

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE — TAJNIŠTVO GORICA — nam je poslal tudi tale dopis:

»Slovinci na Goriškem smo od nekdaj ugotavljali, da se je precejšen odstotek naših dijakov odločil za nadaljnje študije, po opravljeni tretji nižji, na italijanskih šolah. Razlog je bil v tem, da v Gorici nismo imeli enakih slovenskih zavodov in šol. Prav zato, da bi naši dijaki imeli čim širšo izbiro za nadaljnje šolanje v svojem jeziku, je Sindikat slovenske šole — Tajništvo Gorica — že ob začetku lanskega šolskega leta cbrazolžil pristojnim oblastem potrebo po slovenski sekciji na italijanskem zavodu (Industrijsko-tehničnem) ITI »G. Galilei« v Gorici. Sedaj smo pa že pred novim šolskim letom in Ministrstvo za javno šolstvo še ni pozitivno rešilo tega problema, čeprav so dani vsi pogoji (Ravnateljstvo ITI daje na razpolago prostore, učila itd., vpis dijakov je zadosten, učno osebje je razpoložljivo). Zato je popolnoma razumljivo, da so dijaki, ki so se vpisali na slovensko sekcijo ITI in njihovi starši zelo zaskrbljeni, ko do začetka novega šolskega leta manjka le nekaj dni. Ministrstvo za javno šolstvo pa še ni zagotovilo odprtja sekcije. Vendar Sindikat slovenske šole poziva starše in dijake, naj vztrajajo pri svoji izbiri in zagotavlja, da zahteve po slovenski sekciji ne bomo umaknili, ker nam je prepotrebna.«

—o—

Ministrskemu predsedniku Spadoliniju se je posrečilo sestaviti drugo vlado, s čimer se je končala kriza, ki je nastala z odstopom vseh socialističnih ministrov. Zanimivo je, da so bili v drugi Spadolinijevi vladi potrjeni vsi dosedanji ministri. Krizo so dejansko povzročili socialisti, ki bi želeli razpis predčasnih volitev, verjetno v prepričanju, da bi stranka na teh volitvah dosegla prodoren uspeh.

Poravnajte naročnino!

- Si slišou a, Mihec, kej so se zmislili u vzhodni Nemčiji? Zdej bojo nardili an tašen zid, ku je u Berlini, kar čez celo Nemčijo! Vre za tisti Berlinski zid pravejo, de je sramota dvajstega stoletja. Zdej bo ta sramota še bolj velika, al prouzaprour še bolj douga. Skori taužent jn štiristu kilometrov.
- Sm slišou ja. Jn se spouneš, kej so govorili, kadar so ga delali? So prauli, de ga delajo zatu, de ne bojo ses zahoda hodili čez kašni plačani agenti delat protisovjetsko propagando.
- Ja, ja. Jn pole se je pej skazalo, de so hodili čez ledje ses vzhodne Nemčije delat protisovjetsko propagando na zahodi. Se zna, samo tisti, ke jem je ratalo. Zatu ke proletarska policija je marsikaterga počla.
- Videš, kaku pride vse glih narobe, koker so skraja misleli: namesto de be hodili ses zahoda na vzhod delat reakcionarno propagando, hodejo vzhodni držaulani na zahod delat propagando pruti Rusam.
- E, ma malokatermi rata, zatu ke napredna policija ni kar taku. So jeh na zidi aretirali več ku pedeset taužent. Kolko so jeh pej ustrlili, ne bomo nikoli znali.
- Ma zahodna Nemčija je vselih nekej nardila za tiste, ke so bli še živi u pržoni: jeh je kupla.

- Ben videš, de je res, de zahodni imperjalisti kupavajo ledi! ...
- Kepej ku je res. Zahodna Nemčija je dala Vzhodni tolko jn tolko zahodnih mark jn pole so tiste ledi spestili, de so lahko šli u zahodno Nemčijo. Ankrat so prauli temi »trgovina z belim blagom«; samo de tabat se je šlo za mlade punce. Zdej se vide, de jemamo tudi moški večjo vrednost.
- Ma jest sumem, de je moglo vselih dosti ledi bejžat na zahod čez tisto ograjo, ke je bla samo drat, če so zdej odločili, de bojo nardili zid skuzi jn skuzi čez vsu Nemčijo. Jn — se zna — sez električno mrežo, minami, policijskimi p'si, avtomatičnimi mitraljezi jn vse sorte.
- Ma znaš kej mislem jest? De so Rusi naročili Nemcam, nej nardijo tisti zid.
- Ben, tisto znamo vsi, de satelitske države morejo ...
- Ja, ma ne znaš zakej. Ti povem jest: Rusi so Kitajcam fouš, zatu ke jeh je taku strašansko dosti jn pole še zatu, ke jemajo tisti zid, ke pravejo, de se ga vide prfina z lune. Jn so si u Moskvi misleli: boste vidli, kašen zid znamo zrihtat mi. Magari ne bo taku douh, ma bo pej moderen ses vsimi modernimi fulkrci. Jn zdej magari pride prou zastran tisteh, ke zbirajo svobodo. Ma zid bo ostou še stu al pej taužent let. Jn Rusi gledajo daleč naprej. Jn taku bojo čez tolko let naših otruk otroci ku turisti hodili gledat tisti zid. Jn vodiči jem bojo prauli: »U starih cajteh, kadar so bli na sveti boljšeвики, so tle sezidali ta zid, de bojo še pozni rodovi lahko vidli, do kaku vesoke stopnje civilizacije je prpelala VELIKA OKTOBRSKA REVOLUCIJA.« Jn turisti bojo gledali sez odprtimi usti, fotografirali zid (tabat se ga bo lahko fotografiralo) kupavali kartoline, ke bo gor zid, jn se fotografirali pred zidam. Vsako tolko bojo tudi štanti, kamer bojo prodajali prigrizke jn pristno domačo kapljico. S celga sveta bojo ledje hodili gledat zid in bojo tam špendavali dnar jn devize. Dragi moj, tu bo an spomenik, ke bo narbulše prkazau tehnični napredek dvajstega stoletja. Vse drugo so čakole.

Zbornik »Gore«

V Trst je prispel četrti zbornik »Gore«, glasil Sloveskega planinskega društva v Argentini. Droben zbornik revialnega formata pa je vsebinsko veliko bogatejši in zanimivejši, kot bi se dalo sklepati po njegovih šestnajstih straneh. Zbornik nosi datum 19. avgust in je torej potreboval zelo malo časa iz Argentine v Evropo, neprimerno manj časa, kot npr. kaka revija iz Ljubljane do Trsta.

Na uvodnem mestu prinaša pesem Vladimira Kosa »Visoko vabilo«

Tam najdemo tudi kratek uvodnik pod naslovom »Včeraj, danes, jutri«, ki ga je napisal Vojko Arko. V njem se spominja preteklih časov in delno že pokojnih osebnosti slovenskega plezalstva v Argentini, kot na primer Frenka Jermana, Tončka Pangerca, Tomaža Kralja, Boža Vivoda in Janeza Flereta. »Danes obiskujemo novo Skalco in zborujemo v novem Planinskem stanu« — piše Arko. »Mladina je napisala in uredila to četrto številko »Gorà«. Zato verjame mo v »jutri«, last tistih, ki prihajajo za nami in ki bodo hodili po naših poteh ali pa utirali nove smeri v gorskih sklopih Kordiljer.«

Sledi nekaj odlično napisanih reportaž o gorskih vzponih slovenskih gornikov v Argentini. Tako npr. z velikim zanimanjem preberemo strnjeno, pa napeto in barvito napisano poročilo o prvenstvenem vzponu na goro Cerro Moyano med velikima jezeroma Viedma in Argentino. Tonček Arko opisuje svoj prvi izlet v argentinske gore z Dinkom Bertoncljem. Anica Arnšek realistično, a hkrati poetično in vedro piše v spisu »Utrinki z gorà« o izletu s skupino prijateljev v kordiljerske gore in pravi na koncu: »Srečen tisti, ki mu je dano, da se kdaj naužije lepote, veličine in miru iz gorà! Naj to veselje ponese še drugim«. Zalka Arnšek objavlja gorsko reportažo »Capilla«, Jože Korošec opisuje izlet na 3775 metrov visoko goro Lanin, Martin Ecker pa je prispeval zanimivo reportažo »Navzdol po Rio Manso«.

Zbornik prinaša še nekaj drugih zanimivih prispevkov, kot npr. »Ali je amaterstvo na olimpiadi še možno?«, »Nekaj misli o Zaplotnikovi »Poti« (mišljena je knjiga znanega slovenskega plezalca na Himalajo), »Slovensko planinsko društvo danes« in nekaj podatkov o slovenskem gorništvu v Argentini. Zbornik sta uredila Tonček Arko in Tine Debeljak mlajši, ta zadnji tehnično. Opremila pa ga je akademska slikarka Bara Remec. Tudi jezik v zborniku je lep.

—o—

Prihodnji teden se bo ponovno sestel tržaški občinski svet, ki bo predvsem poslušal poročilo župana Cecovinija o vsebini politično-upravnega sporazuma, sklenjenega med Listo za Trst in tako imenovanimi laično-socialističnimi strankami. Medtem je nova koalicija že sestavila predlog o porazdelitvi predsedniških in podpredsedniških mest v rajonskih sosvetih. Veliko večino si namerava koalicija zagotoviti zase, komunisti in demokristjani bi imeli po dva predsednika in podpredsednika. Koalicija pa je popolnoma prezrla Slovensko skupnost, čeprav je ta imela v prejšnji mandatni dobi predsednika v rajonskem sosvetu za vzhodni Kras.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ■ Odgovorni urednik: Drage Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart. Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

Enotno, a ne samo v besedah

■ nadaljevanje s 1. strani

— ta beseda nikakor ne pomeni isto kot brezbrizni — do naših skupnih narodnih potreb? Vemo, da vsak naš denarni zavod, vsaka naša hranilnica in posojilnica, od časa do časa da »svoj dar domu na oltar«, kot pravi stari rek. Toda ali bi se naši denarni zavodi ne mogli končno zginiti, da bi malo bolj odločno in velikopotezno posegli tudi v ekonomsko življenje naše manjšine?

V mislih imamo zidavo stanovanjskih hiš, bodisi za prodajo (nihče ne pričakuje, da bi morali delati to z izgubo), bodisi z namenom, da vlagajo vanje denar, ki jim preostane ob delanju bilanc za vlaganje v kako trgovinsko oziroma gospodarsko dejavnost, ki nese in pomeni jamstvo za denar varčevalcev, ki vlagajo vanje svoj denar. Zakaj ne bi naši denarni zavodi zgra-

dili od časa do časa, skupno ali posamezno in kadar pač morejo, določeno število stanovanjskih hiš, glede na svoje zmogljivosti? Stanovanja bi, kot rečeno, lahko potem prodali z določenim, seveda zmernim dobičkom, ali jih dali v najem in bi predstavljala jamstva zanje. Mogoče bi bila taka podjetnost za en sam zavod malo težavna, skupno bi ne moglo to pomeniti nikakršne nepremagljive težave. Na desetine slovenskih skupin — prednost bi morali imeti novoporočenci in družine z več otroki — bi tako prišlo do stanovanja. In ni si težko predstavljati, kako blagodejno bi to delovalo na slovenski narodni ponos v naših krajih in na življenjsko moč vsega našega narodnostnega organizma.

Zanimivo bi bilo vedeti, kaj mislijo o tem tisti, ki odločajo pri naših denarnih zavodih.